Święto Konstytucji 3 Maja

W imię Boga, w Trójcy Świętej jedynego. Stanisław August z Bożej łaski i woli Narodu Król Polski, Wielki Książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflancki, Smoleński, Siewierski i Czernichowski, wraz ze Stanami Skonfederowanymi, w liczbie podwójnej naród polski reprezentującymi. Uznając, iż los nas wszystkich od ugruntowania i wydoskonalenia konstytucji narodowej jedynie zawisł, długim doświadczeniem poznawszy zadawnione rządu naszego wady, a chcąc korzystać z pory, w jakiej się Europa znajduje i z tej dogorywającej chwili, która nas samym sobie wróciła, wolni od hańbiących obcej przemocy nakazów, ceniąc drożej nad życie, nad szczęśliwość osobistą, egzystencję polityczną, niepodległość zewnętrzną i wolność wewnętrzną narodu, którego los w ręce nasze jest powierzony, chcąc oraz na błogosławieństwo, na wdzięczność współczesnych i przyszłych pokoleń zasłużyć, mimo przeszkód, które w nas namiętności sprawować mogą dla dobra powszechnego, dla ugruntowania wolności, dla ocalenia Ojczyzny naszej i jej granic z największą stałością ducha, niniejszą konstytucję uchwalamy i tę całkowicie za świętą, za niewzruszoną deklarujemy, dopóki by naród w czasie prawem przepisanym, wyraźną wolą swoją nie uznał potrzeby odmienienia w niej jakiego artykułu. Do której to konstytucji dalsze ustawy sejmu teraźniejszego we wszystkim stosować się mają.

Preambu?a Konstytucji 3 Maja

?wi?to Narodowe 3 Maja obchodzone jest na pami?tk? uchwalenia przez Sejm Czteroletni, nazywany tak?e Wielkim, 3 maja 1791 r. Ustawy Rz?dowej Rzeczypospolitej Obojga Narodów, powszechnie znanej jako Konstytucja 3 maja.

By?a to najnowocze?niejsza i pierwsza w Europie, a druga na ?wiecie (po ameryka?skiej z 1787 r.) ustawa reguluj?ca organizacj? w?adz pa?stwowych oraz prawa i obowi?zki obywateli.

Celem przy?wiecaj?cym jej twórcom by?o ratowanie kraju, którego terytorium zosta?o cz??ciowo zaanektowane w wyniku I rozbioru, poprzez wprowadzenie reform zmierzaj?cych ku naprawie ustroju Rzeczypospolitej, opartego na liberum veto, i s?abo?ci w?adzy wykonawczej.

Konstytucja 3 maja wprowadzi?a monteskiuszowski trójpodzia? w?adzy, zgodnie z którym w?adz? wykonawcz? sprawowa? rz?d, zwany Stra?? Praw – sk?adaj?cy si? z ministrów policji, spraw wewn?trznych, tj. piecz?ci, skarbu, interesów zagranicznych i wojny – wspólnie z królem i prymasem jako przewodnicz?cym Komisji Edukacji Narodowej. W?adz? ustawodawcz? sprawowa? mia? dwuizbowy parlament – sejm i senat. Poprzez wyrugowanie z prawa „liberum veto” i wprowadzenie g?osowania wi?kszo?ci? Ustawa Rz?dowa umo?liwi?a sprawne dzia?anie sejmu. Rol? s?downicz? powierzono za? niezale?nym trybuna?om. Cho? konstytucja zachowywa?a stanow? struktur? spo?eczn?, na mocy jej przepisów mieszczanie zyskali wp?yw na ustawodawstwo, a ch?opów uznano za integraln? cz??? narodu i „najdzielniejsz? kraju si??”.

Ustawa Rz?dowa z 3 maja 1791 r. sta?a si? przedmiotem podziwu w ca?ej ówczesnej Europie, za jej spraw? wzrós? presti? Rzeczypospolitej na arenie mi?dzynarodowej. I cho? interwencja militarna Rosji udaremni?a wielk? reform? Rzeczypospolitej w po?owie 1792 r., po upadku pa?stwa polskiego Konstytucja 3 maja sta?a si? symbolem wielkich dokona? politycznych i dziedzictwem dla przysz?ych pokole? Polaków. Przez ca?y okres zaborów organizowano obchody kolejnych rocznic jej uchwalenia, daj?c w ten sposób wyraz d??eniu do odrodzenia narodowego.

Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 maja zosta?a uznana za ?wi?to pa?stwowe uchwa?? Sejmu Ustawodawczego z 29 kwietnia 1919 r. Po II wojnie ?wiatowej obchodzono je do 1946. Dzie? 3 maja jako ?wi?to Narodowe 3-ego Maja przywrócono w wolnej Polsce ustaw? z 6 kwietnia 1990 roku.